

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το μουσείο του σήμερα έχει άμεση σχέση με τη δομή και την εξέλιξη της κοινωνίας την οποία επηρεάζει με τρόπο άμεσο και καθοριστικό. Για να το κατανοήσουμε πλήρως αυτό το γεγονός αρκεί να ανατρέξουμε στον ορισμό που δίνει το Διεθνές Συμβούλιο για τα Μουσεία (ICOM: International Council of Museums) για τα μουσεία ως ένα «μη κερδοσκοπικό, μόνιμο ίδρυμα στην υπηρεσία της κοινωνίας και της εξέλιξής της, ανοιχτό στο κοινό, το οποίο αποκτά, διατηρεί, ερευνά, επικοινωνεί και εκθέτει την απτή και άυλη κληρονομιά της ανθρωπότητας και του περιβάλλοντός της για λόγους εκπαίδευσης, μελέτης και διασκέδασης ». Από τον παραπάνω ορισμό προκύπτει εύλογα το συμπέρασμα ότι στον πυρήνα της σύστασης του σύγχρονου μουσείου βρίσκεται ο ίδιος ο άνθρωπος και κατ' επέκταση η πολιτιστική του κληρονομιά.

Ωστόσο η προσοχή του μουσείου δεν ήταν πάντα στραμμένη στην ενίσχυση της σωστής σύστασης της κοινωνίας και βέβαια ο χαρακτήρας του δεν ήταν πάντα τόσο ανθρωποκεντρικός.

Ο 19ος αιώνας χαρακτηρίζεται από την εξέλιξη των μουσείων τόσο όσον αφορά τη σχέση τους με το κοινό όσο και τις εσωτερικές λειτουργίες. Όπως αναφέρει η Hooper & Greenhill (1994) για την κατάσταση στη Μ.Βρετανία τα μουσεία καλούνται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο στη μόρφωση και στην καλλιέργεια του κοινού να προσφέρουν δυνατότητες εκπαιδευτικής αυτοβοήθειας στην εργατική και μεσαία τάξη στη διαμόρφωση του γούστου αλλά και στην επαγγελματική κατάρτιση των νέων.

Παράλληλα η μεσαία τάξη προσπαθεί να δημιουργήσει κοινούς χώρους για όλες τις τάξεις και να ανταποκριθεί στις ανάγκες που προκύπτουν από την ύπαρξη ελεύθερου χρόνου. Επιπλέον η αντίληψη για τη δύναμη της να εξανθρωπίζει και να εκπολιτίζει συνδέεται με την επιθυμία για δημιουργία ουδέτερων ζώνων συνάντησης για όλα τα τμήματα της κοινωνίας. Βιβλιοθήκες και μουσεία θεωρούνται χώροι συνάντησης διαφορετικών τάξεων , χώροι όπου μπορούν όλες οι κοινωνικές τάξεις να περάσουν 41 εποικοδομητικά το χρόνο τους ενώ παράλληλα συμβάλλουν στη μάθηση και στη διαμόρφωση του γούστου (Νικονάκου, 2009:37).

Τα τέλη του 19ου αιώνα βρίσκουν τα μουσεία να έχουν και μια αναμφισβήτητη παιδαγωγική διάσταση. Είναι ανοιχτά πλέον στο κοινό και καλούνται να παίξουν έναν εκπολιτιστικό ρόλο και να συμβάλουν στη διαμόρφωση του αισθητικού κριτηρίου και των εθνικών συνειδήσεων. Το μουσείο βασισμένο πλέον στην επιστημονική έρευνα και τεκμηρίωση κατοχυρώνεται ως αντικειμενικό και αμερόληπτο ως χώρο όπου παρουσιάζεται η πραγματική και μοναδική αλήθεια. Από την άλλη θεωρείται πηγή καλλιέργειας με βάση την αξία και τη σημασία των εκθεμάτων του αλλά και γενικότερα εξαιτίας των συμπεριφορών και των πρακτικών που συνδέονται με την επίσκεψη σε αυτό όπως για παράδειγμα η πειθαρχία (Νικονάκου, 2009:38). Οι σχέσεις μουσείου και σχολείου αρχίζουν να αναπτύσσονται.

Τα μουσεία φαίνεται να θέλουν να συμβάλλουν στη μόρφωση των παιδιών και των νέων αλλά και οι εκπαιδευτικοί αναφέρονται στο μουσείο για τον εμπλουτισμό του σχολικού τους μαθήματος κυρίως εξαιτίας της αξίας των υλικών αντικειμένων για τη μάθηση τάση που θα γίνει πιο κυρίαρχη στις αρχές του 20ου αιώνα.